او شبو کتاب ایاسی
مریم بنت محمد
علی بهانشی تیر

اخلاق رساله‌سی

وهم

فروض معتقدات رساله‌سی

ودخی

احادیث قدسیه‌دن موعظلردر

اوچ رساله‌دن عبارت بر کتابچه‌در بالالارننك کونکلینه ضبط قیلدرمق اوچون منفعتلی بر اثردر

عبد القیوم بن ملا عبد الناصر اوغلی‌ننك مؤلفاننداں

سنه ۱۳۵۷

قزان

بو کتاب‌ننك باصمه‌سینه رخصت بیرلدی سانکت پیطربورخده ۲۷ نچی نویابرده ۱۹۰۰ نچی یلده

بو کتاب قزان اونیوبریستیتی‌ننك طبع خانه‌سنده باصمه اولنمشدر قزان اویازی توبان آیشی آولی‌ننك اسماعیل نجم الدین اوغلی شمس الدینی‌ننك خراجاتی ایلان ۱۹۰۱ نچی یلده

Дозволено цензурою. С.-Петербургъ, 27 Ноября 1900 г.

КАЗАНЬ.
Типо-литографія Императорскаго Университета.
1901.

بسم الله الرحمن الرحيم

اما بعد بلكل كه اوغل دنياده علم استامكدن مقصود سعادت دارين كا ايرشمكدر لكن نى قدر عالم بولسانكده كونكلنكدن اخلاق ذميمه نى ويامان فعل لرنى چقاروب اول كونكلنكنى اخلاق حميده بلان وافعال حسنه بلان زينتلاماسانك هنوز سعادت دارين كا ايرشه آلماى سن چونكه كونكل پادشاه در باشقه اعضالار رعيت منزلنده در - اكر كونكلنك دورست بولسه باشقه اعضالارنك دخى صحت وعافيتده بولورلار - واكر كونكلنك بوزوق بولسه همه اعضالارنك بوزوقدر - آدمده آلتمشلاب بوزوق ويامان خلقلار باردر آلارنى اخلاق ذميمه ديرلر - دخى ده اول اخلاق ذميمه لركا مقابل ينه يتمش دن زياده يخشى ومقبول خلقلار باردر آلارنى اخلاق حميده ديب آتالادر - ايمدى ممكن قدر اجتهاد قيل كه اول يارامساس فعل لرنى اوزنكدن كيتاروب ايدكو خلقلار بلان متصف بولغاى سن آلارنى سنكا برام برام بيان قيلايم قولاق صال اى اوغل *

الكفر

كفرننك اصل معناسى حق اشكا وحق سوزكا قاروشمق معناسينه در حق دين دن

دونکان کشینی کافر بولدی دیرلر - کافر بولو جمیع اخلاق ذمیمه‌ننك اینك یاوزراغی واولوغراغی در بیك مذموم فعل‌در *

الریاء

ای اوغل بلکل که ریا اصلده اوزین اوزی کورساتو معناسینه‌در وشریعتده آخرت عملی بلان دنیا فایداسین اراده قیلمقنی ریا دیرلر - اما بو ریا دیکان بر فعل مذموم درکه کوب خصوصلارده واقع بولور عبادتده وکیوم‌ده صالوم‌ده یوروشده توروشده - مثلا ضورچالما آق کیوم آق کلاپوش کیمك کبك - دخی ملاء ناس‌ده امر معروف ونهی منکر ونصیحت کبك نرسه‌لر بارده ریادر یامان خلقدر ومذموم صفتدر صاقلانا کور ای اوغل حتی ریانی کفرکا تشبیه قیلمشلاردر حرام فعلدر ریا ایاسی عذاب الیم کا مستحق بولور قیلغان عمل‌لری باطل‌در - وبو ریاننك دخی ضدی باردر - ریاننك ضدی اخلاصدر - عملده وعبادتده فقط الله تعالی ننك راضیلغی اوچون دیب اخلاص بلان عمل قیلمقدر اصلا طاعت وعبادتدن دنیا فایداسین قصد قیلورغه یاراماس بس عبادت قیل شول کیفیتده که کویا الله تعالی نی کوراسن - هر بر عمل ننك مقبول بولمقی اخلاص‌قه موقوفدر بس اخلاص دیکانمز بر ممدوح صفتدر *

الکبر

کبر اولوغلانو وهوالانو معناسینه‌در - هر خصوصده اوزین کشیدن آرتوق کورمك‌در مثلا علمده وعملده وجمالده وتقوالقده ومالده وهر بر خصوصده تکبرلك وهوالانو حرامدر ومذموم فعلدر وهر مذهبده حرامدر وتکبرلکنی ماقتاغان مذهب یوقدر - تکبرلك قیلغوچیلار اوجماعه‌قه کرماسلر پیغمبر علیه السلام آیتدی براوننك کونکلنده توزان قدری کنه تکبرلك بولسه‌ده اوجماعه‌قه کرماس دیدی ای اوغل تکبرلك الله تعالی قاشنده‌ده وبنده قاشنده‌ده مذموم اشدر صاقلانا کور آلچق بول کچی کونکللی بول - تکبرلك ننك ضدی تواضع لقدر وآلچقلقدر بو بر ممدوح صفتدر - بر کمسنه خدا رضالغینه تواضع لق قیلسه الله

تعالی آنی اعلا درجه‌لرکا کوتارور وبر کمسنه تکبرلك قیلسه الله تعالی آنی اسفل سافلین‌کا قویار دیدی *

البدعة

دین‌ده وعملده پیغمبر علیه السلام‌دان صونك پیدا بولغان نرسه‌نی بدعت دیرلر واول نرسه‌نی پیغمبر علیه السلام وهم صحابه‌لر قیلمادیلار وقیلونکز دیب امرده قیلمادیلارکه مذموم فعلدر وحرام اش‌در - پیغمبر علیه السلام آیتدی الله تعالی بدعت ایاسی‌ننك نمازین روزه‌سین وهر بر فرض عبادتلرین قبول ایتماس دیدی - بدعت‌ننك ضدی سنت‌در یعنی پیغمبر علیه السلام وهم صحابه‌لر قیلغان اش‌در اهل السنة والجماعت‌ننك اعتقادیدر - پیغمبر علیه السلام‌غه ایارمك‌ننك فرضلغی قرآن بلان ثابت‌در نه عبادتده ونه عادتده پیغمبردن غیرکا ایارمك جائز توکلدر (قال الله تعالی وما اتیکم الرسول فخذوه الی آخره) دخی پیغمبر علیه السلام آیتدی امتم‌ننك فسادی وقتنده براومنم سنتیمه تمسك قیلسه یوز شهید ثوابی آنکار بولور دیدی *

الحسد

کونلاشمك وکونچیلك قیلمق معناسنده‌در - کشی‌ننك کونکلنده کونچیلك بولسه اوزینه برعلاج‌سز یعنی تریلماس آورودر - شریعتده کونچیلك دیب آیته‌لر الله تعالی‌ننك براوکا بیرکان نعمتین آندان کیتسه ایدی دیب اراده قیلمقدر - کونچیلك دخی اخلاق ذمیمه‌ننك اولوغسی‌در چونکه کونچیلك سببلی ینه آندان نی قدر اخلاق ذمیمه‌لر صادر بولمق ممکندر - پیغمبر علیه السلام (الحاسد لا یدخل الجنة) دیدی - ایندکو عمل‌لرننك ثوابین جویار براوننك کونکلنده کونچیلك بولسه غیبت نمیمه سب شماته آنده بولمق لازمدر - کونچیلك‌ننك غیرلرکا ضرری تیه‌در شوننك اوچون الله تعالی کونچیلك قیلغوچیلارننك شرندن استعاذه قیلمق بلان بیوردی - حسدننك ضدی نصیحتدر یعنی هر کم‌کا ایندکولکنی اراده قیلمقدرکه ممدوح صفتدر *

البخل

ای اوغل صارانلق اوقاتی بار کمسنه‌کا حرامدر ومذموم فعل در - صارانلق وهم یاوزخلق اصلا مؤمن کمسنه‌ده بولماس - براوده صارانلق‌ده بولسه هم خلقی‌ده یامان بولسه اول کمسنه‌نی کامل مؤمن دیب آیتوب بولماس - شرعا بیرو واجب بولغان یرده صارانلق قیلوب بیرماسلك صارانلقدر - مثلا کیراك علمدن بولسون کیراك مالدان وکیراك غیر نرسه‌دن - اوزندن اوزی قزغانمق اشد صارانلقدر کتابده مونی لئامت دیب آتالور - تیوش اورونده صارانلق قیلمق بیك یامان فعل در ومذموم اش در صاران کشی واینکولکی بلان کشی‌کا منت ایتکوچی کشی اوجماغه کرماس دیدی پیغمبر علیه السلام - صارانلق حقنده بیك کوب سوزلر باردر ای اوغل اوزنك کتابلاردان قاراغای سن - صارانلق‌ننك ضدی جومارد لقدر وممدوح صفتدر جومارد لارغه الله تعالی‌ننك کوب وعده‌لری باردر *

الاسراف

کیرا کماس اورونلارغه یوق یرلرکا آقچه وغیر نرسه‌لر صرف قیلونی اسراف دیرلر بزننك‌چه آرم ترم ایتودر شرعا منع قیلونغان اورونلارغه بیرودر کیراك آقچه‌دان وکیراك غیر نرسه‌دن بولسون - اسراف قطعا حرامدر بیك مذموم اش در پیغمبر علیه السلام آیتدی اسراف ایاسی شیطان‌ننك قرنداشی در - دخی قرآنده (فان المبذرین کانوا اخوان الشیطان) کیلمشدر - ای اوغل اسرافدن صاقلانا کور - شهرمزده اسراف‌ننك اورونلاری بیك کوبدر الله تعالی توفیق بیرسون - اسراف ایاسی شیطان‌ننك قرنداشی بولسه شیطان‌ننك قرنداشیده شیطاندر اسرافننك مذموم فعل بولمقینه اوشبو کفایه‌در - اسراف حرام بولوننك حکمتی نیدر بلاسن‌مو ای اوغل - آننك اوچون مال الله تعالی‌ننك نعمتی در ایکی دنیاننك سعادت‌لرین تابمق اوچون بر قورال منزلنده‌در چونکه دنیا آخرت‌ننك مزرعه‌سیدرکه مال بلان آخرت دولتی تابولادر دنیا ترکلکی مال بلان منتظم بولادر - مال بلان حج قیلونادر مال بلان جهاد قیلونادر - بدن‌ننك قوّتی مال بلان‌در - بدن دیکانمز کذلك عبادت قورالیدر - رزق - کیوم -

تورا تورغان یرمال بلان حاصل بولادر - مال بلان سؤال دن صاقلانولادر - مال بلان صدقه بیروچیلر درجه‌سین تابولادر قرنداش روغ ننك کونکلی مال بلان تابولادر فقیرلرننك حاجتی مال بلان ادا قیلونادر - مسجدلر مدرسه‌لر کوپرلر خلق فایداسی اوچون مال بلان ادا قیلونادر بس موندابن یخشی اش لرکا قورال بولغان نرسه‌نی حرام یرلرکا ونامشروع اورونلارغه نیك آرم ایته‌سن ای اوغل صاقلان *

النفاق

ایچی طشینه موافق بولماغان کشینی وسوزی فعلینه موافق بولماغان کشینی منافق دیرلر بیك یامان خلقدر وحرام اش در - نفاق قلبی دیرلر طشندان مؤمن صورتنده اما ایچنده کفر کیزلنمش در - نفاق قولی دیرلر طشندان دوستلق اظهار قیلور ایچندن دوشمان بولوب یورورکه اخلاق ذمیمه‌ننك اولوغسی در نفاق‌دان اجتناب لازم در ای اوغل (ان المنافقین فی الدرك الاسفل) *

النمیمة

نمیمه ونمامچیلق سوز یورتمك معناسینه در مثلا فلان کشی سننك حقنکده فلان دیب آیته دیب کیلوب سویلامکدر - حرام اش در ومذموم فعل در الله تعالی منع قیلمشدر ن والقلم سوره‌سنده قارا - دخی پیغمبر علیه السلام آیتدی نمام اوجماحقه کرماس دیدی - نمامچیلق حقنده قورقنچلی سوزلر بیك کوبدر ای اوغل صاقلان - غیبت ونمامچیلق روزه‌نی آچا تورغان نرسه‌لردر *

العجب

اوزی ننك عملینه اوزی ننك ایسی کیتمك یعنی باقچی من نیندابن یخشی عمل قیلدم لا باصا دیب اوزی ننك قیلغان عملین اولوغغه صایمق - بو دخی حرام در ومذموم در فقط نادانلقدر - عبادتم سببلی من اوجماحقه کرورمن یاکه کسبم سببلی منم رزقم کیله در دیب اوزینه عجب توتادر بلمایدرکه همه نرسه الله تعالی دندر *

الغيبة

براونی آرتنده سویلامك معناسینه‌در - یعنی بر کشی ننك آرتنده اوزینه آیتورکا وسویلارکا یارامی تورغان اش‌نی غیر کشی‌کا سویلامکدرکه مخاطبنکا معلوم کشی حقنده فلان کشی فلان ایته فلان اشنی قیلا دیب براوکا سویلارسن مونی غیبت دیرلر حرام اش‌در ومذموم فعلدر وقطعا حرامدر قرآنده منع قیلدی الله‌تعالی (ولا یغتب بعضکم بعضا) دیدی براونی غیبت قیلمق آننك ایتین آشامق بلان برابردر اجتناب لازمدر ای اوغل *

البهتان

غیبت دنده بیکراك یامانراق فعل در بهتان دیرلر براوکا براوحقنده اول کشی‌ده بولماغان اش‌نی آیتوب یالغان غیبت سویلامکدر اشد حرام اش‌در مونك گناهسی توبه بلان کیچولمایدر تاکه ایاسین راضی قیلمای توروب توبه‌سی قبول بولمایدر اجتناب قیلغای‌سن ای اوغل *

الكذب

یالغانچیلق قطعا حرامدر ومذموم اش‌در یالغانچیغه الله‌تعالی عذاب الیم وعده قیلدی - پیغمبر علیه‌السلام آیتدی براو یالغان سویلاشسه فرشته آندان بر میل یراق قاچار دیدی - خصوصا اشد حرامدر یالغان گواه‌لق بیرو ویالغان اش اوچون آنط ایتو (اشد البهتان شهادة الزور وهو اکبر الکبائر) کذب ننك ضدی صدقدر یعنی توغرولقدر - توغرولق ایندگولك‌کا تارتور وایندگولك جنت‌کا تارتور *

الشماتة

ای اوغل شماته دیب آیتورلر اخلاق ذمیمه ننك‌ده اینك یاوزراغیدر بر دوشماننك ننك ضررینه - بلا وقضاسینه - وقایغو وخسرتینه آلای‌مو آنکار شول کیراك کوبدن شولای کیراك ایدی دیب سونمك وشادلانمق‌در کشی ننك

قایغوسینه سؤنمك اشد حرامدر - پیغمبر علیه السلام موندان منع قیلدی واثله‌دن روایت قیلنور طریقه محمدیه‌ده اول حدیث باردر *

التمرد

تمرد وابا - باش تارتو وقارشولق ایتو معناسینه‌درکه اوزندن اولوغ کمسنه‌لرننك وعظین ونصیحتین قبول ایتماس سزلك در - تمرد قیلوننك سببی بودرکه من اوزم‌ده سننك چاقلی بلامن سننك وعظنك منکا کیراك توکل دیب تکبرلك دندر وکونکلنده عجب بارلق داندر ودخی کونکلنده کینه وکونچیلك بارلقداندر غایت حرام اش‌در ومذموم فعلدر اجتناب لازمدر *

الحقد

حقد دیرلر ای اوغل براو کونکلنده کینه صاقلامقدان عبارتدر یعنی براوکا براوکا کونکلندن کینه واوبکا توتمق وکونکلندن دوشمان بولمق واول کشی‌کا کونکلندن یامانلق قصد قیلمق حرامدر ومذموم فعلدر ایندکو عملرننك ثوابین باطل قیلا تورغان فعللردر اجتناب لازمدر ای اوغل *

الطمع

Kezdm emet itmek

طمع قیلمق وامید ایتمك یعنی وجه‌سز وهیچ برحق‌سز براودن بربرنرسه امید ایتمك حرامدر ومذموم اش‌در - طمع کوب خصوصلارده ایتوله تورغان عبارتدر - طمع حرفی اوچ حرفدر اوچوسی‌ده بوش حرف - فلان کشی فلان نرسه یاکه فلان قدر آنچه بیرور دیب طمع بلان بوتون عمرین اوزدرغان کمسنه‌لر بار ایمش *

الهلادة

بلادت وغباوت دیرلر آنکفرالق وفهم‌سزلك معناسینه‌در - غبی دیرلر یاکه بلید دیرلر فهم‌سز وزیراك توکل دیکان سوزلردرکه مذموم صفت‌لاردر اجتهاد قیلوب اوقوب وعلم کادایم چیلق قیلوب اول صفت‌نی اوزنکدن یبارمك لازم‌در *

الحرص

الحرص

حرصلك مال غه طويماس سزلق - مال محبتی دیکان نرسه کشی ننك مال غه حرصلکین آرتدرادر ومال غه مخلص بولماغین آرتدرادر - جانی وکونکلی بلان مالنی سویکان کشی نی حریص دیرلر مذموم صفتدر - اما حرصلك دیکان نرسه آدم ننك رزقین آرتدرمایدر مکر مالین غنه آرتدرادر نی قدر حریص بولسه ده کشی الله تعالی تقدیر قیلغاندان آرتوقنی آلالمایدر (الحریص محروم) یعنی حریص کشی دنیاده دنیا راحتندن محرومدر وآخرتده کذلك حرصلك مذموم بولمق جهتندن آخرت راحتندن هم محرومدر - حرص ننك ضدی قناعتدرکه ممدوح

الغضب

غضب یعنی آچولانمق دیرلر آدم ده یوراك قانی ننك قایناماقندان پیدا بولغان برحالتدرکه بیك مذموم صفتدر ممکن قدر آچونی قاینارمق تیوش در چونکه آچولانمق شیطان فعلندندر - آچوننك سنکا دورت ضرری باردر اوّل طاعت ننك ثوابین جویادرحتی ایمانغه ضرری باردر چونکه کشی آچو حالتنده نی آینکانین بلمایدر کفر سوزلر نی ده آیتوب یمارادر - ینه الله تعالی ننك مکافاتندن خوف باردر - دخی آچولانمش کشی ننك دوشمان بولووی قریبدر - ینه دورتنچیسی آچو حالتنده قباحت صورتلی بولوُنك همه سندن یامانراقدر ای اوغل اجتناب قیل آچوُنکنی یوت

سوء الظن

الله تعالی کا وبنده لرکا سوء ظن - ویاوز کمان قیلمق حرامدر ومذموم فعلدر بیك کناه اش در (ان کثیرا من الظن اثم) دیدی الله تعالی - بو شولای میکان بو بولای میکان دیب یاوز کمان قیلمق حرام در - مونك ضدی حسن ظن آتالور ممدوح اش در (حسن الظن من العبادة) دیدی پیغمبر علیه السلام - ای اوغل موندان آرتوق تفصیلنی استاسانك طریقهء محمدیه دن قارا *

الغدر

غدر دیرلر ای اوغل - عهدنی صندرمق ووعده‌نی بوزمق معناسینه‌در حرام‌در یعنی براو بلان عهد ووعده قیلوشوب اول کشی‌ننك اذنندن ورخصتندن باشقه عهدنی ووعده‌نی بوزمق جایز توکلدر اشد حرامدر اکر براو بلان عهد قیلوشوب بعض خصوصده بوزمق لازم بولسه ای برادر بواش منکا توغری کیلمای بو عهدنی من بوزامن دیب ایبداشنکدن اذن صورارغه کیراك - غافل بولما ای اوغل بو سوزنی خاطرنکده توت *

الخیانة

خیانت کذلك حرام اش‌در ومذموم‌در - مثلا براو برنرسه امانت قویسه یاکه بر نرسه‌نی صاتارغه بیرسه خیانت قیلوب اول نرسه‌نی جان بوتمق اشد حرام بلان حرامدر سرقه‌دنده یاماندر - خیانت سوزده‌ده جاری بولادر یعنی بو سوزنی کشی‌کا سویلامه دیب براو امانت قیلسه سویلارکا تیوش توکل - یاکه براو براوکا سلام آیتوب یاکه غیر بر سوز آیتوب یبارسه باروب آیتماسانك اول هم خیانتدر *

خلف الوعد

وعده‌کا خلاف‌لك قیلمق منافق‌لق علامتی در حرام‌در ومذموم اش‌در آننك اوچون وعده‌کا خلاف قیلمق آراده اولوغ دوشمانلق‌قه سبب بولادر - خلاف‌لك قیلمق نیتی بلان براوکا وعده قیلو بیکراك اشد حرامدر چونکه قصدا یالغان سویلاشودر - وعده‌نکنی بوزاچق بولسانك البته ایبداشنکدن اذن صورامق تیوش - ای اوغل - وعده‌کا وفا قیلمق آننك ضدی درکه ممدوح فعل‌در *

الطیرة

یعنی برنرسه‌دن شوملانو بالاتفاق حرام‌در واخلاق ذمیمه‌دندر شوملانمق ویامانلق‌قه یورامق شرك بلان برابردر (الطیرة شرك) دیدی پیغمبر علیه السلام - یعنی فلان کشی‌ننك ایو توبه‌سنده قوزغون قچقرا فلان بولور دیکان کبك سوزلر

طیره آتالور - طیره‌ننك ضدی فالدر واینگوکا یورامقدر وتوکل قیلمقدرکه ممدوح فعل‌لردر *

الزنا واللواطة

زنا ولواطه دیکان نرسه مطلق حرامدر زنا حلال دیب آیتسه براو کافر بولور - زنا ولواطه کفردن آزغنه توبان برگناه کبیره‌در - زنا دیکان نرسه معلومدر - اما لواطه دیب ایرلر ایرلرکا یابوشمق‌نی آیتورلر زنا فقیرلك کیتورور ویوزننك نورین کیتارور دیمشلر چونکه (الزنا والغنا لا یجتمعان) بیك مشهور سوزدر - آننك ضدی عفه‌در وپرهیزلکدر اوزین اوزی حرامدان صاقلاب نفسین طیغان کشینی عفیف وپرهیزکار دیرلر *

شرب الخمر

خمر ایچمك وخمر ایچوب ایسرمك حرامدر ومذموم فعلدر بارچه آدمی‌لر قاشنده برقباحت اش‌در اجتناب لازمدر مسلمانلارغه اصلا لایق اش توکلدر خمر جمیع قباحت اشلرننك آناسی‌در - خمر مطلقا هر بر ایسرتکچدر آراقی صرا بال روم شامپانیه وغیرلری هیچ بر تفرقه‌سز حرامدر ای اوغل آلای بولای دیب بعض آدم‌ننك توجیهاتلارینه قولاق صالما - چونکه بو زمانه‌مزده آراقی وتمکی طرفندان محافظلار بیك کوبدر *

السرقة

اوغری‌لق قطعا حرام اش‌در ومذموم فعل‌در - دنیاده جزاسی اوغری‌ننك قولین کیسمك‌در قرآن بلان ثابتدر مائده سوره‌سنده - اوغری‌لق دیرلر براوننك نرسه‌سین صوراماینچه یاشروب اخذ قیلمقدر *

الجهل

ای اوغل نادانلق دیکان نرسه بیك مذموم صفتدر - بلما کلکی واجب بولغان نرسه‌نی بلماس‌سزلك حرامدر - نادانلق دواسز برآورودر - نادانلق ایکی

تورلودر برسی فقط نادانلق وبلماس سزلکدر علاجنی قابلدر بوکشی اوقوسه تعلیم آلسه وعلم کا مداومت قیلسه عالم بولمقنی قابلدر - اما جهل مرکب دیرلر بر تورلو نادان لقدرکه هیچ بر علاجنی قابل توکلدر چونکه اول کشی ده ایکی نادانلق جیولادر برسی نادان بر نرسه بلمای دخی اوزی ننك بلما کانین ده بلمای در بلما کانلکین علم کا صایادر اوّلکی نوعسندن اشد مذموم در بوکشی حیوان بلان برابردر - نادانلق ننك ضدی علم لکدر ممدوح صفتدر - علم یخشی صفت ونادانلق مذموم صفت ایکانینه دلیل شول یتارکه بر چپ چی نادان غه سن بلمای سن دیسانك دوشمان بولاسن بر نادان غه بارك الله یخشی علمنك بار دیسانك شاد بولادر سنی دوست توتادر *

الکسل

الکسل والعطالة یعنی یالقاولق واش سزلك بیك مذموم صفتدر - پیغمبر علیه السلام ده (نعوذ بالله من الکسل) دیب استعاذه قیلدی - ای اوغل اوزنکدن یالقاولق نی واش سزلکنی کیتارما کا اجتهاد قیل *

العجلة

آشوقمق وصبرسزلق ایتمك مذموم فعل در وشیطان هنری در - هر بر اش ننك اوّلین آخرین اویلامایینچه ایسکا توشکان ساعتی بلان توتونمق اخلاق ذمیمه دندر آشوقمق بر فعل ده کنه توکل بلکه آشوغوب سویلاشمك - آشوغوب جواب بیرمك آشوغوب سؤال قیلمق همه سی مذموم اش لردر کتاب برسین ده یاراتمایدر ای اوغل هیچ بر اش ده آشوقماغای سن آشوقغان یتماس بیورغان یتار عوام سوزیدرکه حقدر - آننك ضدی صبردر ممدوح صفتدرکه صبرلق شادلق ننك آچقوچیدر - وقرآنده نیچه یرده صبرننك مدحی حقنده آیتلر باردر *

التسویف

کیچوکنرو وبو کونکی اشنی ایرته کا قالدرو بیك مذموم اش در خصوصا آخرت عملی خصوصنده اصلا تسویف یاراماید ر - یعنی توقتا صونکغه راق قیلورمن -

ایرته کا

ایرته‌کا اشلرمن دیکان شیکللی سوزلر بلان اشنی کیچوکترمك جایز توکلدر (قد هلك المسوفون) خصوصا خیر اشده تسویف یارامایدر - ایمدی ای اوغل قارت‌لق کیلماس بورون یاشلکنکنی غنیمت بل - آوروتیماس بورون صحتلکنکنی غنیمت بل - فقیرلك کیلماس بورون دولتنکنی غنیمت بل - باشنکا بر شغل توشماس بورون فراغت وقتنکنی غنیمت بل - موتنك ایرشماس بورون حیاتنکنی غنیمت بل - بو تسویف‌ننك ایندکو طرفی مسارعت ومبادرت آتالور ممدوح صفتدر - یعنی ایندکو اش‌کا آشوقمق *

الفظاظة

فظاظت وغلظة القلب دیرلر ای اوغل قاطی کونکللی بولمق وشفقت‌سز بولمقدر ودخی قاطی سوزلی ویاوز خلقلی بولمقدر - حرام ومذموم صفتلاردر - آننك ضدی یومشاقلق قیلمق ومهربان وشفقتلی ومرحمتلی بولمقدر *

السفه

سفه آحمقلق وضعیف عقللی بولمق مذموم صفتدر - سفه وآحمقلق آدمده آرتا تورغان وکیمی تورغان نرسه‌در - بر آحمق آدمنی آزراق رغایه قیلغالاسانك ویول قویغالاسانك آحمقلقی آرتادر خصوصا بای بالالاری وتوره بالالاری ومدرس بالالاری کوبراك شولای بولادر - وآننك ضدی رشد آتالور ممدوح صفتدرکه عقل‌ننك قوّتندن وکمالندن عبارتدر *

الوقاحة

وقاحة - قلة الحیاء واویاتسزلق معناسینه‌در مذموم صفتدر - پیغمبر علیه السلام آیتدی الله تعالی‌دن اویالنکز وحیا توتونکز دیدی - یا رسول الله بز الله تعالی‌دن اویالامز دیدیلر پیغمبر علیه السلام آیتدی یوق الله تعالی‌دن اویالو آلای توکلدر مکر الله تعالی‌دن اویالو شولدر باشنکزنی ایچنکزنی وباش تیکراسنده وایچ تیکراسنده بولغانلارنی صاقلانکز دیدی جمیع اعضالارنکز بلان کناه قیلمقنی

قویونکز دیمکدر - وقاهه‌ننك ضدی حیادرکه ممدوح صفتدر حیا ایماندندر ایمان اوجماحده‌در *

الجزع والفزع

یعنی ای وای دیمك صبرسزلق ایتمك معناسینه - یعنی محنت‌کا ومشقت‌کا وحسرت‌کا چدامایه‌جه اوغالانوب توشمك شکایت‌قیلمق - اوزینه ملایم بولماغان اشنی جبرسنمك وظلم‌کا حسابلامق مذموم صفتدر - ای اوغل هراشده صبر کیراك‌که کورکام صفتدر (الصبر مفتاح الفرج) پیغمبر علیه السلام آیتدی ایمان‌ننك یارطیسی صبر ویارطیسی شکردر دیدی *

کفران النعمة

یعنی نعمت‌کا انکار قیلمق - ونعمت‌قدرین بلماسلك - واورون سز یرکا اسراف قیلمق وفایده‌سز اورونغه تلف‌قیلمق - مذموم صفتدر اجتناب‌لازم‌در کفران نعمت قیلو نعمت‌ننك زوالینه سبب‌در (فکفرت بانعم الله) قرآنده نحل سوره‌سنده‌در - موندین یامان صفتلاردان صاقلان ای اوغل - آننك ضدی شکردر ممدوح صفتدر *

السخط

آچولانو معناسینه‌در یعنی دنیاده اش اوزی‌ننك مرادنچه بولماغان‌غه آچولانمق وآچو ایتمك والله تعالی‌ننك قضاسینه وتقدیرینه آچولانمق والله تعالی بولای ایتدی اول‌مصلحت توکل ایدی دیمك کبك فعل‌لر بیك مذموم صفتدر ودخی الله‌تعالی‌ننك قضاسینه وحکمینه طارلانو - ودنیا اشلرنده وآخرت اشلرنده قایسی مصلحت ایکانینه یقینا علمی بولمای توروب آچولانو وخفالانو حرامدر ومذموم صفتدر خوف کفردر - وآننك ضدی رضادر وکونکلنی حوش توتودر والله تعالی‌ننك قضاسینه وامرینه منقاد بولمقدر - قضاغه رضا بولمق ایمان علامتی‌در *

التعليق

يعنى بدننك قوامى وتركلكنك الله تعالى دن توكل مكر بر غير نرسه دن ايكانين ذكر قيلماقلقنك در يعنى من آشاماسام ايچماسام بدنم ننك قوامى ضعيف بولور ايدى ديمك كبك - دخى ده منم رزقم كسبمدن در اكر كسب ايتماسام رزقم كيلماس ايدى ديب كونكلنكنى بر سبب كا باغلامقدر بو مذموم صفتدر وحرامدر رزقنى كسب دن كورمك كفردر - آننك ضدى توكل در وتفويضدر *

حب الفسقة

يعنى فاسق لارنى سومك وفاسقلار بلان مجلسداش بولمق وظالم لركا ميل قيلمق حرامدر ومذموم صفتدر قرآنده (ولا تركنوا الى الذين ظلموا) ديب منع قيلنمشدر هود سوره سنده

البغض

يعنى بغض العلماء والصالحين - عالم لرنى وايذكو كمسنه لرنى دوشمان كورمك وآلارغه آچو ايتمك ياوز خلقداندر ومذموم اش در - اشد مذموم فعلدر انصاف قيلمق كيراك افنديلر *

التقليد

تقليد واقتدا كشى كا ايارمك معناسينه در - اعتقاددە غيركا تقليد قيلمق وايارمك مطلقا حرامدر - اما معاملات ده وعادات ده غيركا تقليد قيلمق غايت مذموم اش در - ودخى كيوم ده صالوم ده غير اديان خلقينه تقليد قيلمق اهل اسلام قاشنده مذمومدر *

الجراءة والافتراء

الله تعالى كا جراءت وافترا قيلمق والله تعالى ننك عذابندان ايمين بولمق والله تعالى ننك آچوندان ايمين بولمق بيك مذموم صفتلاردر صاقلانمق لازم در -

یعنی الله‌تعالی‌کا جرائت قیلمق دیکانمز الله‌تعالی حقنده هیچ تفکرسز کونکل‌کا کیلکان سوزلرنی آیتمك وخطا سوزلرنی سویلاماکا باطرچیلق ایتمك حرامدر ومذموم صفت‌در - والله تعالی‌کا افترا قیلمق‌ومؤمن‌لرکا افترا قیلمق حرامدر اما الله‌تعالی‌کا ورسولینه افترا قیلمق آحاد ناس‌قه افترا قیلمق کبك توکلدر - پیغمبر علیه السلام آیتدی بر کمسنه منکا افترا قیلسه اوزینه تموغده اورون حاضرآسون دیدی مثلا الله تعالی حلال اینکاننی حرام دیسه یاکه حرام ایتکانین حلال دیسه بو افترادر - یاکه اصلین بلمای توروب پیغمبر آیتدی دیب بر حدیث روایت قیلسه بو پیغمبرکا افترادر *

اليأس

یأس الله تعالی‌ننك رحمتندن امید اوزمك - الله تعالی‌ننك مکرندن ایمین بولمق شیکللی کفردر ومذموم اش‌در (ولا تیأسوا من روح الله) دیدی الله تعالی - اخلاق ذمیمه‌ننك اولوغسی‌در آننك ضدی رجادر ممدوح صفتدر - رجا الله تعالی‌ننك فضلین ایسکا توشوروب سؤنمکدر *

الحزن فی امر الدنیا

دنیا اوچون قایغورمق ودنیا منفعتی‌ننك فوت بولوینه اوکونمك وجمیع مطلوب‌لارننك حصولین کوتوب تورمق نادانلقدانلدر وحرامدر ومذموم‌در - بس دنیاننك اوتوی کیلوی برابر بولمق کیراکدر قایغورو واوکنولر همه‌سی یوق نرسه‌در *

الخوف فی امر الدنیا

دنیا اشلری اوچون قورقمق کذلك اخلاق ذمیمه‌دندر وحرام اش‌در - خوف حزن‌کا باشقه‌در یعنی حزن دنیا فایداسی‌ننك اوتوینه اوکونمك اما خوف کیلاچکده‌کی اشلر اوچون قورقمقدر مثلا آلداغی کونده آورماسام سرخاماسام ایدی یاکه بای ایکان بولماسام ایدی دیب قورقمق شیکللی بولار توکلنی منافیدر - یاکه رزقم‌ننك سببلری توقنالماسه یارار ایدی دیب خوف ایتمك *

المداهنة

مداهنه دین اشنده ضعیفلك در - براوده معصیت اشلرنی ومنهی اشلرنی کوروبده منع قیلورغه قدرتنك بار ایکان سکوت قیلسانك مداهنه قیلدنك حرام اش قیلدنك حق اش ده سکوت قیلدنك صاقاو شیطان بولدنك - بس دین اشنده مداهنه بیك مذموم صفتدر - دین ده صلابت کیراك در *

الطیش

بو بر خفه درکه اعضالارده ظاهر بولور مجلس لرده هر بر کیلکان کا کیتکان کا کوز صالوب تورو وهر کم ننك سوزین ایشتورکا طرشو هیچ بر کیرا کماس اشلرنی صوراشوب اوتورو - آشوغوب سؤال قیلو وآشوغوب جواب بیرو کبك فعل لردر حرامدر ومذموم فعل لردر - ودخی چالماسین وکیومین توزاتوب صاقالین صپروب یاکه بر بر یرین قاشوب اوتورو کبك دخی ده هیچ کیرا کماس کا مجلس دن توروب یورو کبك کیلوشمای تورغان فعل لر خفه دندر وآحمقلقدندر مجلسده وقار اوزه بولمق کیراك *

Muelestis nicek wara

الغش

صاتوده آلوده خیانت قیلمقدر - یعنی بر بر عیبی بار نرسه نی صاتقانده آیتماینچه صاتمق حرامدر - بیك مذموم فعل در *

الفتنة

getma nersa bula

خلق نی بر اضطرابقه واختلافقه ومحنت کا وبلا کا توشورونی فتنه دیرلر وبراوکا بلا صالمق یاکه دین خصوصنده شکایت قیلمق فتنه در - پادشاهدان باش تارتو یاکه پادشاهدان باش تارتوغه دلالت قیلو فتنه در - دخی ده امام نمازنی اوزون اوقسه بوهم فتنه در - دخی خلق آنکلامای تورغان سوزنی سویلامك فتنه در یاکه ضعیف قول بلان فتوی بیرمك فتنه در - یاکه کتاب ننك مطالعه سینه توشونماینچه خطا معنا بیرمك فتنه در - دخی آول جماعتینه سز تجوید بلمایسز تجوید سز

نماز جایز توکل دیب خلقنی نمازدان منع قیلو فتنه‌در بس واعظلر مفتی‌لر اماملار خلقننك احوالین بلوب سویلاسونلر (کلم الناس علی قدر عقولهم) موننك کبك حرام اشلر بیك کوبدر اوتوز وعظده قارا *

المعاونة للظالم

ظالم‌لرکا یاردم بیرمك وبولوشمق وگناه‌اش‌کا یاردم بیرمك حرامدر بیك مذموم اش‌در (ولا تعاونوا علی الاثم والعدوان) قرآنده کیلمشدر *

المکر

حیله وآلداو کبك فعل‌لر مکر دیب آتالور براوکا ضرر ایرشونی قصد قیلمقدر حرام اش‌در *

العناد

عناد ومکابره حق اش‌کا قارشو معناسنده یعنی حق ایکانین بله توروب انکار قیلمقنی عناد ومکابره دیرلر نتاکه ابوجهل پیغمبرننك نبوّتین بلدی بله‌توروب انکار قیلدی‌که مذموم صفتدر - حقنی قبول ایتمك ممدوح صفتدر *

الشره

ای اوغل شره دیرلر حریص بولمق معناسنده‌در *

الاصرار علی المعاصی

گناه اش‌لرکا ومنهی اشلرکا مصر بولمق ودایم چیلق قیلمق یاوز صفتدر مذموم فعل‌در وحرام اش‌در یعنی متصل گناه اشلامك کون‌تون گناه اش آرتندان یورمك غایت ضررلی ومهلك نرسه‌در کچکنه گناهنی کوب قیلو بلان گناه کبیره‌کا آیلنه‌درکه هیچ کم موندان صاقلانغان کشی یوق - انابة وتوبه بلان گناه کبیره صغیره‌کا آیلنه‌در تفصیلی اوتوز وعظده‌در *

عقوق الوالدين

ata-anaden zorlaqu mağer

يعنى آنا آنانى رنجوتمك كيراك قول بلان كيراك سوز بلان بولسون اشد حرامدر غايت مذموم فعلدر هر بر دينده - الله تعالى ننك رضالغى آنا آنانك رضالغنده در - آنا آنانى رنجوتكوچى كشى اوجماحقه كرماس هر بر گناه ننك جزاسى الله تعالى تلاكان وقتغه چاقلى كيچوكتر وله الله تعالى تلاسه دنياده تلاسه آخرتده جزاسين بيره در اما آنا آنا رنجوتكوچى كا دنياده وقتده آنكا جزا بيرماى قالمايدر - آنا آناغه ايذگولك قيلمق وآنا آنانى رعايه قيلمق غايت ايذگو اش در وممدوح فعلدر *

السخرية

براودن مسخره قيلمق - وبراونى حقارت قيلمق وتحقير ايتمك - وبراودن كولمك كيراك آرتنده كيراك آلدنده غايت حرام اشدر ومذموم فعلدر كشى دن مسخره قيلو ومسقل ايتوكاها قول بلان ياكه فعل بلان ياكه آندان حكايت قيلو بلان ياكه اشارت قيلو بلان بولادر بارچه سى ده حرامدر صاقلانمق لازم در اى اوغل *

اللعن

كشى كا ياكه غير نرسه كا وحيوانغه لعنت قيلو حرام اشدر واخلاق ذميمه ننك اولوغسى در - پيغمبر عليه السلام آيتدى براو بر نرسه كا لعنت قيلسه لعنت كوك كا آشار كوك ايشكى باغلانور آندان يركا اينار آنده يرايشكى باغلانور آندان اونكغه صونكغه يوكرور لعنت قيلنمش كشى كا بارور اكر لعنت كا اهل بولسه آنده قالور اكر اهل بولماسه لعنت قيلغوچى ننك اوزينه قايتور خصوصا (لعن المؤمن كقتله) *

سب المؤمن

قباحت سوزلر بلان بر مسلماننى سوكمك ومؤمن مسلماننى تل بلان رنجوتمك

حرامدر ومذموم در پیغمبر علیه السلام آیتدی (سباب المؤمن فسوق وقتاله کفر)

الفحش

یعنی قباحت ونجس لفظلار سویلامك - یعنی صراحة قباحت لفظلاربلان قباحت اش حقنده مثلا خاتونلار بلان مواقعه لفظلارین وقضاء حاجت لفظلارین وایرلرننك وخاتونلارننك یاشرین اعضالارین صراحة ایتوب سویلامك اشد قباحت ومکروه اش در - پیغمبر علیه السلام آیتدی (الجنة حرام علی کل فاحش) *

النیاحة

نیاحة ونوحه دیرلر میت نی اوزاتقاچ میت ننك ایذکولك لرین وایذکو فعللرین آیتوب ناقما قلاب یغلامق در حرامدر دین ایاسینه لایق اش توکلدر - دینمزده بولماغان فعل در اجتناب لازم در *

المراء

مراء دیرلر اخلاق ذمیمه دندر وحرام اش درای اوغل - مراء شولدرکه براوننك سوزینه خلافین اظهار قیلوب سن فلان دیب آیته سن اول سوز آلای توکل له باصا - یاکه سن فلان دیب معنا بیرکان سن آننك معناسی آلای توکل له باصا دیب طعنه قیلمق ویوزینه اورمق حرام در - یاکه بو آیتکان سوزنك دورست ده لکن سننك مرادنك باشقه نرسه دیب طعنه قیلمق حرام در *

الجدال

دین توغرو سنده ومذهب خصوصنده کشی بلان مجادله قیلوشمق والزام طریقی بلان مناظره قیلوشمق اکرده خصم نی اویالتو قصدی بلان واوزی ننك فضیلتین اظهار قیلو قصدی بلان بولسه حرامدر بلکه کفردر اما حق لق نی اظهار قیلو قصدی بلان بولسه مجادله ومناظره جایزدر (ولکن این هو) *

الخصومة

الخصومة

خصومة كذلك مجادله قبيلندن حرامدر - يعنى خصمنى آستده قالدرو قصدى بلان وآنكا غلبه قيلو قصدى بلان سوز كوراشدرمك وسوزده نزاغلاشمق واوستون چقمق قصدى بلان حرامدر *

افشاء السر

كيراك غير كشى ننك سرين كيراك اوزى ننك سرين فاش ايتمك خيانتدر وحرامدر خصوصا خاتونلار ايرلرى ننك سرلرين فاش ايتولرى وكشى كا سويلاولرى اشد حرامدر وايرينه خيانتدر - وافشاء سرده كوب بوزوق اشلر ظهور ايتادر يعنى اوبكالاشو ودوشمانلق وسوزيورتوچيلك وفتنه نى اويغاتوچيلق كبك اشلر پيدا بولادر غير كشى ننك سرين فاش ايتو بيكراك قباحت حرامدر - عيب نى اورتو وستر قيلو ممدوح اشدر *

الخوض فى الباطل

يعنى معصية وگناه اشلرنى حكايت قيلوب سويلامك وباطل اشكا چومق مثلا زنا مجلسنده وخمر مجلسنده بولغان اشلرنى وفاحشه لرنى سويلامك فلان فاحشه ده بولدم فلان مرتبه فلان ايتدم فلان قدر خمر اچدك ديب چپچى لفظلار بلان حكايت قيلوب سويلامك حرام اشدر ومذموم فعلدر چونكه اوزى ننك گناهين ومعصيتين اظهار قيلمقدر البته اظهار معصية ايكنچى بر معصيتدر موندين قباحت فعللردن اجتناب قيلمق لازمدر اى اوغل *

النفاق القولى

Here syren tonlayı ana derekı salıp tourı

يعنى سوزده منافقلق قيلمق وبراوكا رعايه قيلوب آننك يالغان سوزينه اشانغان بولوب تورمق - وآنكا محبت اظهار قيلو اوچون آننك باطل سوزينه قولاق صالوب بلى بلى ديب تورمق نى نفاق قولى ديرلر حرام اشدر *

Anna eşder

حسب الرياسة

یعنی بر یرده رئیس بولمق نی وباش بولمق نی ومنصب ایاسی بولمق نی سومك اشد حرام اش در - چونکه آننك مقصودی رئیس ومنصب ایاسی بولغاندان صونك حرام بولغان مشتهیاتلارغه توسل قیلمقدر ونفس مرادینه ایرشمکدر - بو بر مرض قلبیدر *

اتباع الهوی

یعنی نفس آرزوسینه ایارمك همان نفسی تلاکان اشنی کنه قیلمق مذموم صفتدر - وعلاجنی قابل بولماغان برمرض قلبی در اشد حرامدر الله تعالی موندان منع قیلدی (فلا تتبع الهوی فیضلك عن سبیل الله) دیدی - ص سوره سنده در پیغمبر علیه السلام آیتدی سزده بیك یامان ایکی تورلو اش بار برسی اتباع هوا ینه برسی طول املنکز دیدی - چونکه اتباع هوا حقلقدان دوندرر وطول امل دنیانی سودرر - نفس دیکان نرسه ننك طبیعتی یاوزلق قه بیك میل قیلغوچیدر - همان نفس آرزوسینه ایارکان کشی هلاك بولادر چونکه دایما نفس آرزوسینه ایارمك حیوان صفتی در بو صفت خطر نرسه لرکا مفضی در ویاوزلق غه تارتقوچیدر - وبو صفت ننك ایاسی برحسیس ودنی آدمدر بلکه شهوت دونکغوزی در - ای اوغل موننك ضدی بلان صفتلانا کورکه آنکا مجاهدة النفس دیرلر نفسنك بلان تارتوشماقدر *

طول الامل

طول امل دیرلر ای اوغل اوزاق عمر ایتوب دنیاده فلان اشلرنی قیلورمن دیب آلداغی کیلماکان اشلرنی فرض قیلوب یورمکدر - طاعت وعبادتنی کیچوکدرمکدر - توقتا آزراق دور سورایم صونکندان توبه قیلورمن دیب توبه نی کیچوکدرمکدر - کونکلی قارالوب اولومنی ایس کا توشورماس سزلکدر بوتون عمر بویی احتیاجغه توشارمن دیب قورقوب متصل جمع مال بلان شغل لنمکدر

بس بو اشلر حرامدر ومذموم اش در چونکه آجل ننك وقتی معلوم توکلدر الله بو کون اوله الله ایرته‌کا اوله *

اليمين الغموس

یمین غموس یالغان‌غه آنط ایتمکدر قصدا یاکه آقچه آلوب یاکه براونی رعایه قیلوب - حرام در واخلاق ذمیمه‌ننك ده اشدسی در - چونکه بو بر گناه‌درکه اصلا کفارتی یوقدر - خصوصا مال دعواسنده یالغان آنط ایتمك بیك یاوز اش در بو سببلی الله تعالی آنکا جهنمنی واجب ایتار *

اخافة المؤمن

هیچ بر عیب‌سز وگناه‌سز بر مسلماننی قورقوتمق وآننك تلاماکان اشینه کوچلامك قولی بلان وتلی بلان اذا قیلو ورنجتو شیکللی حرام اش در پیغمبر علیه السلام آیتدی براو بر مؤمن کمسنه‌نی قورقوتسه اول کشی قیامت قورقولارندان ایمین توکلدر دیدی - موننك ضدی بلان صفتلانا کور ای اوغل پیغمبر علیه السلام آیتدی (افضل اعمال امتی ادخال السرور فی قلب المؤمن) *

قطع كلام الغير

بر کشی سویلاشکانده آننك سوزین قطع قیلمق وکیسمك وآننك سوزی بتماسن بورون سوز باشلاب آنی توقتاتمق - یاکه اوزی‌ننك سوزین قطع قیلمق یعنی بر سوزنی سویلاشه باشلاب آنی توقتاتوب ایکنچی بر سوزکا کرشمك یاکه درس بیرکانده درسنی توقتاتوب دنیا سوزین آیتمك - یاکه بر مدرس درس بیرکانده یاکه بر واعظ وعظ آیتکانده مدرس‌ننك درسین ووعظین توقتاتوب بر سوز آیتمك - اوشبولار بارچه‌سی ده سوء آدب در وآحمقلق در وعجله در بیك مذموم اش در - اولی بودرکه ای اوغل کشی سویلاب بتورگونچه تیك طنکلاب تور اول کشی توقتاغاچ سوزنکنی آیت *

رد التابع

متبوعنك سوزين رد قيلمق - مثلا رعيت خلقى پادشاهنك سوزين رد قيلمق وقبول ايتمامك - بالا آنا آنانك سوزين رد قيلمق وقبول ايتماس سزلك شاكرد اوستادننك سوزين رد قيلمق وقبول ايتمامك دخى برخاتون ايرى ننك سوزين رد قيلمق وقبول ايتمامك يا كه بر نادان بر عالم ننك سوزين رد قيلمق بيك قباحت اش در اول كشى لركا تعزير لازمدر *

الدلالة على الشر

براوكا ياوزلق غه يول كورساتو ودلالة قيلو ودخى معصيت وگناه اشلركا بارغوچى كشى كا آنا فلان يرده ميخانه آنا فلان يرده تورا فاحشه لر ديكان كبك سوزلر بلان فاسق قه كورساتمك جايز توكلدر آننك اوچون بو معصيت كا يارديم ايتولر حرامدر - وكذلك باطل اش آرتندان يورگوچى كشى كا ضعيف مسئله لر اوگراتمك - ودعواده حيله سوزلر اوگراتمك حرامدر اجتناب لازمدر (ولا تعاونوا على الاثم) قرآنده مذكوردر *

الشفاعة السيئة

شريعت كا مخالف اشلرده شفاعت قيلمق شفاعت سيئة ديب آتالادر بيك حرام اش ومذموم فعل در (ومن يشفع شفاعة سيئة يكن له كفل منها) قرآنده در - ودخى امامت كا اهل بولماغان كشينى آندان مستحقراك كشى بارنده شفاعت قيلوب امامت لك كا طقمق مذموم اش در طريقة محمديه دن قاراب قارا *

الامر بالمنكر

يعنى منكر ومنهى اش كا امر قيلمق ومعروف اشلردن نهى قيلمق حرامدر ومنافقلار صفتى در واوشانداق ظلم بلان امر قيلو وظالملركا اعانت قيلو حرامدر *

غلطة

Ex libris
Из личной библиотеки
Ахмедзянова М. М.

غلظة الكلام

قاطی سوزلی بولو چیلق کشی کا قارشو آیتو چیلك هرامدر وصفة مذمومه در خصوصا ملاء ناس ده سن بولای ایتمه آلای ایتمه فلان اشلاکان سن دیکان شیکللی سوزلر بلان خلق آلدنده براونی اویالتمقدر اما اورنینه کوره قاطی سوزلر بلان تهدید قیلمق جایزدر طریقهٔ محمدیه دن قارارسن - اما ای اوغل مونك ضدی بلان صفتلانمق یخشی اشدرکه حوش سوزلی آچق یوزلی بول (اطعام الطعام - افشاء السلام - وحسن الكلام موجب للجنة وقال النبی علیه السلام تبسمك وجه اخیك صدقة) *

السؤال والتفتیش

یعنی آدم لرننك عیبین صوراشوب وتیکشوروب تورمق مثلا فلان کشی نی اشده قایا باردی نیشلادی آنکار کم کیلدی دیکان کبك سوزلر بلان صوراشوب تیکشوروب تورمق هرامدر ومذموم صفتدر الله تعالی منع قیلغان اشدر (ولا تجسسوا)

اذی المؤمن

rengetu nors bulq

قولی بلان یاکه تلی بلان مؤمن نی رنجوتمك حرام در پیغمبر علیه السلام آیتدی براو بر مؤمن نی رنجوتسه کویاکه منی رنجوتدی اکر منی رنجوتسه جهنم ده اوزینه اورون حاضرلاسین دیدی - دورت اش سببلی احتمالدرکه کشی دینسز قالور یعنی بش نمازنی تخفیف کا صایو خمر ایچو آتا آناسین رنجتو - ایرته بلان تورغاچ ای اوغل سنکا نیچه تورلو اش فرض بولور - پیغمبر علیه السلام آیتدی ایرته تورغاچ سنکا ایکی اش فرض بولور - اوّل سن اوزنك بلاسن که جمیع طاعات وعبادت نی ادا قیلورغه قدرتنکدن کیلمای ایکان لکن جمیع معصیتلرنی قیلماسقه سننك قولنکدان کیله در بس اوشبو کون اصلا معصیت قیلماس قه نیت ایت - دخی ده جمیع آدمی لرکا ایذ کولك قیلورغه قدرتنکدن کیلمای ایکان لکن براونی ده رنجوتماس کا قولونکدان کیله در بس اوشبو کون

هیچ بر مسلماننی رنجوتماس کا نیت ایت - کوردنك مو ای اوغل هر کون سنکا ایکی اش فرض در شولارنی ادا قیلا بلسانك سن مسلمان سن *

الا من من عذاب الله

الله تعالی ننك مکرندن وعذابندان ایمین بولمق حرامدر بلکه کفردر نتاکه الله تعالی ننك رحمتندن امیدسز بولمق حرامدر وکفردر *

التذلل والتملق

تذلل دیب آیتورلر ای اوغل علمده ودرجه ده ومالده اوزنکدن توبانکی لر آلدنده اوزنکنی کچکنه وتوبان کورساتمك وآلار آلدنده تواضع لق قیلمق حرامدر ومذموم صفتدر واوزنکا نقصدر اولوغ وکچیك آلدنده اوزنك ننك درجه نکنی بلمك تیوش در - وکذلك چاقرلمایانچه کشی ایوینه قوناق قه وضیافت کا بارمق تذلل در ودخی قاضی لارغه وتوره لرکا قاتوشمق ویوروشمك تذلل در - ومتکبرلرنی وبایلارنی کورکاچ بوکولمك وصغولمق ویاکه آیاق اوره تورمق تذلل در وظالملرکا آیاق اوزه تورمق تذللدر - اما علم بابنده وعلم استامکده تملق قیلمق ویالونمق واینالمك جایزدر *

الظلم

ظلم وجبر دیرلر عدالت سزلك معناسنده در کیراك مالده وکیراك معامله ده بولسون ظلم وجبر ایتمك حرامدر ومذموم در - ضدی عدالتدر یخشی صفتدر ای اوغل عدل بول *

التکهن

تکهن - کورمچی کا بارمق وکورمچی سوزی بلان عمل قیلمق حرام اشدر بلکه کفردر آننك اوچون کاهن کا وکورمچی کا اشانمق کفردر (من اتی کاهنا وصدقه بمایقوله فقد کفر) دیدی پیغمبر علیه السلام - ایمدی ای اوغل اخلاق ذمیمه نی من سنکا قصه لق بلان برام برام آیتوب چقدم - سن کذلك اوشبو کتابده ذکر قیلنمش

اخلاق ذمیمه‌نی برام برام مطالعه قیلوب مضمونی بلان عمل قیلسانك سنی‌ده مسلمان دیب آیتورکا یارار - اما مذکور اخلاق سیئه‌ننك تقابلنده ینه اخلاق حسنه دخی باردرکه سن آلارنی‌ده ایشت (الایمان الاجمالی) یعنی ایمان‌ننك قصقه‌غنه‌سی نیدرکم الله تعالی امر ایتدی قبول قیلدم ونی نرسه‌دن‌که نهی قیلدی آندان طیولدم دیمك (الاعتقاد) یعنی اهل السنة والجماعة اعتقادی (الاخلاص) یعنی کونکل‌ننك دورست بولماقی وریادان خالی بولمقی (الاحسان) ایذکولك قیلمق (التواضع) آلچاقلق وتوبانچیلك قیلمق (النصیحة) هر بر مؤمن‌کا ایذکولك استامك (الغیرة) دین بابنده غیرت وحمیت ایتمك (الغبطة) یعنی دین بابنده وآخرت عملنده سلف صالحین کبك بولمقنی قصد ایتمك (السخاء) جوماردلق ایتمك (المروة) مروت واحسان ایتمك (الفتوة) یکت‌لك ایتمك (الحکمة) حکمه عملیه‌در (الشکر) الله تعالی‌ننك شکرین ادا قیلمق (الرضاء) الله تعالی‌ننك قضاسینه راضی بولمق (الصبر) بلاوقضاغه صبر ایتمك (الخوف) الله تعالی‌دن قورقمق (الرجاء) الله تعالی‌ننك رحمتندن امید ایتمك (التوکل) هر اشده الله تعالی‌کا توکل قیلمق (المجاهدة) نفس بلان صوغوشمق (ذکر الموت) اولومنی کوب ایس‌کا توشورمك (التفویض) هر اشنی الله تعالی‌کا تابشرمق (الشجاعة) بهادرلق وقورقماس‌سزلق (الحلم) یومشاق کونکللی بولمق (الامانة) ایمین بولمق یعنی امانت دار بولمق (وفاء العهد) عهدکا وفا قیلمق ووعده‌ده تورمق (حسن الظن) ایذکوکمان‌ده بولمق (الزهد) زهدلك وپرهیزکارلك (القناعة) قناعتلی بولمق (السعی) اجتهاد قیلمق (المبادرة) ایذکو اش‌کا آشوقمق (الشفقة) شفقتلی ومرحمتلی بولمق (الحیاء) اویاتلی وحیالی بولمق (الصلابة) دین‌ده قاطی بولمق (الوقار) آقرونلق وآشوقمامق (الذکاء) زیراك بولمق (العفة) پیرهیزکار بولمق وزنادان پاك بولمق (الاستقامة) دین‌ده محکم بولمق (الادب) آدبلی بولمق (الفراست) فراستلی بولمق (التفکر) فکرلی بولمق (الصدق) سوزده توغری بولمق (کظم الغیظ) آچو یوتمق (العفو) عفو قیلمق وکشی‌ننك عیبین کیچمك (التوبة) توبه قیلمق (الخشوع) یعنی عبادتده اوزنکنی اونوتمق موندان باشقه دخی اخلاق حسنه کوبدر طریقهٔ محمدیه‌دن قاراسانك تابارسن -

ایمدی ای اوغل فروض معتقداتدان دخی ایشت که نی نرسه‌لردر اما اکرده
اوشبو فروض معتقدات رساله‌سندن بر بر بالاغه سبق بیرسانك مثلا الله تعالی کا
ایمان کیتورمك فرض یعنی لا اله الا الله دیمك فرض دیب آیتکان جمله‌نی
بیرکاج الله تعالی کا ایمان کیتورمك فرض دیب اعتقاد قیلدم واقرار قیلدم
دیب آیتدر تاکه بالا اقرار قیلوب اعتقاد قیلسون - حکایت طریقتچه‌غنه
اوقوماسون چونکه کوب خلفه‌لر اوّل الله تعالی کا ایمان کیتورمك -
ایکنچی فرشته‌لرکا ایمان کیتورمك دیب اوقوتالار بو ایمان توکلدر
بلکه ایمان کیتورمك دیب باری حکایت قیلودر عوام
بالاسی لا اقل سننك آلدنکده اقرار قیلوب
قالسون - عمرنده بر مرتبه
اقرار قیلمق فرض ایدی تاکه
فرض دان قوتولسون ❀

(بسم الله الرحمن الرحيم)

فروض معتقدات یعنی اعتقادی فرض بولغان نرسه‌لرنی یوز ایللی‌دن زیاده حساب قیلمشلاردرکه بالالارغه بلدرمکی لازم بولغانلارین مونده یازارمز (الاوّل الله تعالی‌کا ایمان کیتورمك فرض یعنی لا اله الا الله دیمك فرض (ایکنچی دخی کیموتماینچه کامل آیتمك فرض یعنی لا اله الا الله دیب‌ده محمد رسول الله‌نی آیتماسه ایمان کامل بولماس - عمرنده برمرتبه لا اله الا الله محمد رسول الله دیب آیتمك فرض دیب اعتقاد قیلمق - ایمان آیت دیب امر قیلغانده هیچ توقفسز آیتمك فرض - تلندن وکونکلندن اوشبو کلمه‌لرنی آیتکان کشی مؤمن بولا دیب اعتقاد قیلمق فرض - دخی بر الله‌دان غیر اله‌لر یوق دیب شکسز بلمك فرض - الله تعالی‌ننك برلکینه وبارلغینه باشدن مقدم اقرار قیلمق فرض دیب اعتقاد قیلمق فرض یعنی براوننك موینینه ایمان کیتور دیب قلچ قویغاندان صونك جانندان امید اوزکاچ یاکه اولوم حالنده اقراری اقرار بولماس دیب بلمك فرض - کونکل‌ننك تل‌کا موافق بولمقی فرض یعنی الله تعالی بر وبار دیب تلی بلان اقرار قیلوب کونکلی بلان اشانمق فرض - ودخی تلی وکونکلی وباشقه اعضالاری عقللی بولوب تورغان مدتده واولکونچه مونکار منافی بولغان نرسه‌لردن خالی بولمق فرض - دخی الله تعالی‌ننك اوّلی یوق دیب اعتقاد قیلمق فرض - والله تعالی‌ننك آخری یوق دیب اعتقاد قیلمق فرض - الله تعالی گناهلارنی یارلقاغوچی دیب اعتقاد قیلمق فرض - الله تعالی عدلدر هیچ کم‌کا ظلملق قیلمایدر دیب اعتقاد قیلمق فرض - گناهلارنی یارلقاسه‌ده الله تعالی‌ننك فضلی بار یارلقاماسه‌ده عدلی بار دیب اعتقاد قیلمق فرض - الله تعالی هیچ کمنی توغدرمادی دیب اعتقاد قیلمق فرض - والله تعالی هیچ کمدن توغمادی دیب اعتقاد قیلمق فرض - الله تعالی‌ننك تینکداشی یوق دیب اعتقاد قیلمق فرض - الله تعالی‌ننك اسمی شریفی ذکر قیلونغانده کیراك اوزی ذکر قیلسون کیراك ایشتسون الله تعالی‌نی تعظیم‌کا دلالت قیلاتورغان لفظلار بلان جواب بیرمك فرض مثلا تعالی - تبارك وتعالی - جل جلاله دیکان لفظلارنی آیتمك فرض - الله تعالی‌نی اوچ وحدة بلان برلامك

فرض دیب اعتقاد قیلمق فرض - الله تعالی واجب الوجودلکده بردر وبارلغی
اوزی ننك ذاتندا ندر دیب اعتقاد قیلمق فرض - الله تعالی عالمنی یوقدان
یاراتقوچی بولمقلقده بردر وآندان غیری یاراتقوچی یوقدر دیب اعتقاد قیلمق
فرض - والله تعالی معبود بولمقلقده بردر آندان غیری معبود برحق یوقدر
دیب اعتقاد قیلمق فرض - والله تعالی ننك سلبیه صفتلاری باردر والله تعالی ننك
ذات شریفی جمیع نقصان صفتلاردان منزهدر دیب اعتقاد قیلمق فرض -
والله تعالی ننك صفات ثبوتیه سی باردر دیب اعتقاد قیلمق فرض - وبارچه سی
قدیملردر دیب اعتقاد قیلمق فرض - والله تعالی ننك صفاتی ذاتینه عین توکل
وغیر توکل دیب اعتقاد قیلمق فرض - والله تعالی ننك بلمك لك صفتی باردر
الله تعالی دن هیچ آیرولماس یعنی الله تعالی ننك بلمك لکی هیچ اوزکارماس
وبلماکان وقتی بولماس دیب اعتقاد قیلمق فرض - الله تعالی ننك بلماکلکی
بزننك بلماکلکمزکا اصلا اوخشاماس دیب بلمك فرض - الله تعالی هر بر دنیاده
موجود بولغان نرسه نی معدوم بولغان نرسه نی ممکن بولغان نرسه نی وممتنع بولغان
نرسه نی بلادر الله تعالی ننك بلماکلکندن هیچ نرسه خارج توکلدر دیب اعتقاد
قیلمق فرض - غیب علمی الله تعالی کا مخصوص دیب بلمك فرض - نجوم ننك
اصلا اثری یوق دیب بلمك فرض - بنده لرینه پیغمبرلر یبارمك الله تعالی کا
واجب اش توکل ایدی دیب بلمك فرض - والله تعالی هر بر ممکن بولغان
نرسه کا قادر وکوچی یتکوچیدر دیب بلمك فرض - والله تعالی اوزی ننك
اشنده وقدرتنده واسطه کا محتاج توکلدر قیلماغه تلاکان نرسه سنده هیچ عاجز
بولماس دیب اعتقاد قیلمق فرض - وکامل صفتی دردیب بلمك فرض - والله
تعالی ننك قدرتی وکوچی یتماکلکی بزننك قدرتمزکا وبزننك کوچمزکا اوخشاماس
دیب اعتقاد قیلمق فرض - الله تعالی تریکدر ترك لکی بزننك کبك تن
بلان قان بلان جان بلان توکلدر دیب بلمك فرض - والله تعالی تلاکوچیدر
تلامك لکی بزننك تلاماکمز کبك توکلدر دیب اعتقاد قیلمق فرض - والله
تعالی ایشتکوچیدر وایشتمك لکی بزننك کبك قولاق بلان توکلدر دیب بلمك
فرض - الله تعالی کورکوچیدر کورماکلکی بزننك کورماکمزکا اوخشاماس دیب
بلمك فرض - والله تعالی سویلاشکوچیدر سویلاشماکی بزننك کبك تل بلان

حرف بلان آواز بلان توکلدر دیب بلمك فرض - الله تعالی هر برجانلی نرسه‌کا
رزق بیرگوچیدر دیب بلمك فرض - یاراتمق الله تعالی‌دن کسب ایتمك
بنده‌دن دیب بلمك فرض - بنده کسب قیلسه اوزی‌ننك رضالغی بولماغان
نرسه‌نی‌ده خلق ایته دیب بلمك فرض - الله تعالی‌ننك فعلی عرضلاردان بر
عرض بلان معلل توکلدر دیب بلمك فرض - بنده‌لرکا شریعت‌نی پیغمبر
علیه السلام الله تعالی طرفندان کیتوردی دیب بلوب راستلق‌قه توتمق فرض -
والله تعالی اوزی‌ننك بنده‌لرینه دین‌وشریعت اوگراتمك اوچون پیغمبرلر یباردی
دیب اعتقاد قیلمق فرض - وبعض پیغمبرلرینه کتاب ایندردی وحی یباردی
دیب اعتقاد قیلمق فرض - مؤمن بنده‌لر اوجماعده الله تعالی‌نی کیفیت‌سز
کورورلر دیب بلمك فرض - والله تعالی‌نی کورماکمز زیدنی بکرنی وآطانی
وغیرلرنی کورماکمز قبیلندن توکلدر دیب اعتقاد قیلمق فرض - کعبهء مکرمه
قبله‌مزدر دیب اعتقاد قیلمق فرض - بیت المقدس قبله ایدی دیب بلمك
فرض گرچه منسوخ بولسه‌ده (براو اوصاف مذکوره بلان الله تعالی‌نی بلماسه
ایمانی صحیح توکلدر دیمشلر) الله تعالی حلال اینکان نرسه‌نی حلال دیب
اعتقاد قیلمق فرض - والله تعالی حرام اینکان نرسه‌نی حرام دیب اعتقاد قیلمق
فرض - الله تعالی کوکدن کتابلار ایندردی دیب اعتقاد قیلمق فرض -
زبورنی داود علیه السلام‌غه ایندردی دیب اعتقاد قیلمق فرض - تورات‌نی
موسی علیه السلام‌غه ایندردی دیب اعتقاد قیلمق فرض - انجیلنی عیسی
علیه السلام‌غه ایندردی دیب اعتقاد قیلمق فرض - قرآن‌نی محمد علیه السلام‌غه
ایندردی دیب اعتقاد قیلمق فرض - قرآن حکمینه ایارمك لازم دیب اعتقاد
قیلمق فرض - قرآن اینکاچ اوّل اینکان کتابلارننك حکمی منسوخ بولدی دیب
اعتقاد قیلمق فرض - قرآن‌ننك حکمی قیامت‌کاچه هیچ اوزکارماس دیب اعتقاد
قیلمق فرض - وقرآن الله تعالی‌دن ایندی مصحفلرده یازلمشدر دیب اعتقاد
قیلمق فرض - قرآن تللرده اوقولادر کونکللرکا حفظ قیلونادر دیب اعتقاد
قیلمق فرض - ایمانسزلارغه هر قایوسینه وبعض گناهلی مؤمنلرکا قبر عذابی
بولاچقدر دیب اعتقاد قیلمق فرض - والله تعالی‌ننك فرشته‌لری جسم نورانی
وهر صورت‌کا کرورکا قابللردر دیب اعتقاد قیلمق فرض - فرشته‌لر گناهدان

معصوم‌لردر دیب اعتقاد قیلمق فرض - وفرشته‌لر الله تعالی‌ننك یاراتقان قللاری‌در ایرلك خاتونلق بلان متصف بولماسلاردیب اعتقاد قیلمق فرض - الله‌تعالی‌ننك یبارلمش پیغمبرلرینه ایناندمق وتصدیق قیلمق فرض - پیغمبرلرننك اوّلی آدم علیه السلام آخری محمد علیه السلام دیب اعتقاد قیلمق فرض - قرآنده مذکور یکرمی سکز پیغمبرکا برام برام ایمان کیتورمك فرض - آدم علیه السلام پیغمبر ایدی وبارچه امت آدم ذریاتندانردیب بلمك فرض - شیث علیه السلام پیغمبردر دیب اعتقاد قیلمق فرض - ادریس علیه السلام پیغمبردر دیب اعتقاد قیلمق فرض - نوح علیه السلام پیغمبردر دیب ایمان کیتورمك فرض - هود علیه السلام پیغمبردر دیب بلمك فرض - لوط علیه السلام پیغمبردر دیب اعتقاد قیلمق فرض - صالح علیه السلام پیغمبردر دیب ایمان کیتورمك فرض - ابراهیم علیه السلام پیغمبر ایدی دیب بلمك فرض - اسماعیل علیه السلام‌نی پیغمبر دیب بلمك فرض - اسحاق علیه السلام‌نی پیغمبر دیب اعتقاد قیلمق فرض - یعقوب علیه السلام‌غه ایمان کیتورمك فرض - یوسف علیه السلام پیغمبردر دیب بلمك فرض - ایوب علیه السلام پیغمبر دیب بلمك فرض - موسی علیه السلام پیغمبردر دیب بلمك فرض - شعیب علیه السلام‌غه ایمان کیتورمك فرض - یوشع علیه السلام پیغمبردر دیب بلمك فرض - هارون علیه السلام پیغمبر دیب بلمك فرض - داود علیه السلام پیغمبردر دیب اعتقاد قیلمق فرض - سلیمان علیه السلام‌غه ایمان کیتورمك فرض - الیاس علیه السلام پیغمبر ایدی دیب بلمك فرض - یونس علیه السلام پیغمبردر دیب بلمك فرض - الیسع علیه السلام‌غه ایمان کیتورمك فرض قرآنده ذوالکفل آتالغان پیغمبر اوشبودر - زکریا علیه السلام پیغمبر دیب بلمك فرض - یحیی علیه السلام پیغمبردر دیب بلمك فرض - عیسی علیه السلام پیغمبردر دیب بلمك فرض - محمد علیه السلام رسول وپیغمبردر دیب اعتقاد قیلمق فرض - عزیر لقمان ذوالقرنین علیهم السلام حقنده اختلاف باردر اکر پیغمبر ایدی‌لر دیکان سوز حق بولسه آلارنی هم پیغمبردر دیب اعتقاد قیلمق فرض‌در - پیغمبرلر مقرب فرشته‌لردن افضل‌در دیب بلمك فرض - پیغمبرلر پیغمبر بولغاچ‌ده وهم پیغمبرلك کیلماس‌دن مقدم‌ده‌ده هیچ بر

گناه قیلمادیلار دیب اعتقاد قیلمق فرض - پیغمبرلرننك آخرغیسی بولغوچی محمد علیه السلام بارچه پیغمبرلردن افضلدر دیب اعتقاد قیلمق فرض - پیغمبر علیه السلام ننك نسبین عدنان غه‌چه بلمك فرض دیب اعتقاد قیلمق فرض - ومحمد علیه السلام جمیع عیبلردن وکیچیلك لردن پاکدر دیب بلمك فرض - عمرنده برمرتبه - ودخی پیغمبر علیه السلام جمیع نقصاندن پاك دیب آیت دیب امر قیلغانده علی الفور آیتمك فرض - پیغمبر علیه السلام ننك جمیع نقصاندان پاك بولمقلغی پیغمبرلکینه دلیلدر دیب بلمك فرض - بو سوزده تلی بلان کونکلی موافق بولمق فرض - تلی بلان آیتوب ده کونکلی بلان اشانماسه ایمان بولماس - بآس حالندن مقدم اقراری فرض - اوله باشلاغاچ یاکه بو سوزنی آیتماسانك مو ینونکنی چابوب اوزامن دیکاچ گنه اقرار قیلمق ایمان توکلدر - پیغمبر علیه السلام آدمیلرننك ایندگورا کیدر دیب اعتقاد قیلمق فرض - اصاله مبعوث بولدی دیمك فرض - والله تعالی طرفندان فرشته واسطه‌سی بلان وحی بلان پیغمبر مبعوث بولدی دیب بلمك فرض - پیغمبر علیه السلام دان هیچ بر دیوانه‌لك صادر بولمادی دیب بلمك فرض - ومحمد علیه السلام ننك معجزالری بار دیب اعتقاد قیلمق فرض - پیغمبر بولماس بورون هم معجزالری بار ایدی دیب بلمك فرض - پیغمبر علیه السلام یردن کوك کا معراج غه آشدی تنی بلان دیب اعتقاد قیلمق فرض - پیغمبر علیه السلام ننك اسمین ذکر قیلغاچ یاکه اسمین ایشتکاچ صلوات آیتمك فرض - پیغمبر علیه السلام حقنده نقص نرسه لردن کونکلی حالی بولمق فرض - حتی براوننك تلندن پیغمبر علیه السلام حقنده نقص بولغان نرسه صادر بولسه قتلی واجبدر دیمشلر گرچه توبه قیلسه ده - پیغمبر علیه السلام ننك ایندگو امت لرندن کرامات ننك ظهورینه اعتقاد قیلمق فرض - واول کرامت لر پیغمبر علیه السلام ننك معجزاسندان در دیب بلمك فرض - اولیالر پیغمبرلر درجه‌سینه ایرشماسلر دیب اعتقاد قیلمق فرض - عمله دورت مذهب بار دیب اعتقاد قیلمق فرض - جنت بار دیب اعتقاد قیلمق فرض - جهنم بار دیب اعتقاد قیلمق فرض - اسرائیل صور بن اورمکی بار دیب بلمك فرض - قیامت قایم بولاچق دیب بلمك فرض - وقیامت آلدندان علامات قیامت بولور دیب بلمك فرض - ایندگو تقدیر رویاوز تقدیر الله تعالی دن در دیب بلمك فرض - اولکاندن صونك تریلوب دنیاداغی روشچه بولوب قبردن قوبمق حق دیب اعتقاد قیلمق فرض -

حقایق اشیا ثابت در دیب اعتقاد قیلمق فرض - جسم جزء لا ینجزی دن مرکب دیب
اعتقاد قیلمق فرض - قیامت کونده حسابدان صونك جنت کا مؤمن لر کرورلر
دیب اعتقاد قیلمق فرض - پیغمبرلرننك وفرشته لرننك شفاعتی حقدر دیب بلمك
فرض - جهنم اوستنده قورولمش صراط کوپرندن اوتمك حق دیب بلمك فرض -
بعض مؤمن لر مشقت سز اوتار دیب بلمك فرض - وبعضلری مؤاخذه بعدنده
اوتار دیب اعتقاد قیلمق فرض - هر مؤمن بنده حرض دن اوتار وموقفده بولورلار
دیب بلمك فرض - کفردن غیر کناه مؤمن بنده نی ایماندان چیقارماس دیب بلمك
فرض - پیغمبر علیه السلام اون صحابه کا اوجماح بلان سیونرچ بیردی دیب بلمك
فرض - بدر صوغوشنده وغیر صوغوشلارده صحابه لر شهید بولدیلار دیب بلمك فرض -
حضرت ابو بکر وعمر رضی الله عنهمانك خلافتی حقدر دیب بلمك فرض - امامغه
اطاعت قیلمق فرض دیب بلمك فرض - هر بر جان ایاسینه رزقی ایرشه در دیب
بلمك فرض - آیت نی وحدیث نی ممکن قدر ظاهرینه حمل قیلمق فرض دیب
بلمك فرض - هر بر ایذکو وفاسق آرتنده نماز اوقو جایز دیب بلمك فرض -
چیتوك کا مسح قیلو جایز دیب بلمك فرض - بش قبله بار دیب اعتقاد قیلمق
فرض - مثلا تن ننك قبله سی مسجد حرام جان ننك قبله سی بیت معمور قلب ننك
قبله سی عرش عقل ننك قبله سی کعبه فهم ننك قبله سی کرسی دیب بلمك فرض -
دخی امام بش دیب اعتقاد قیلمق فرض - تن ننك امامی محراب جان ننك امامی
قرآن قلب ننك امامی محمد عقل ننك امامی میکائیل علیه السلام فهم ننك امامی
جبرائیل علیه السلام دیب بلمك فرض - براو اوشبولارنی کونکلندن بلماسه امامتی
جایز توکلدر دیمشلر اکر بر امامدان سؤال قیلونسه بز سنکا اقتدا قیلامز سن
کم کا اقتدا قیلاسن بز ننك نمازمز سننك بلان دورست بولا سننك نمازنك کم بلان
دورست بولا بز ننك امامز سن سننك امامنك کم بز ننك قبله مز کعبه سننك قبله نك
نی نرسه دیسه لر امام جواب بیرور من اوتکان امامملارغه اقتدا قیلامن آلار محمدکا
اقتدا قیلدیلار منم نمازم علمم بلان دورست بولدی ومنم امامم قرآندر قبله م
دخی سز ننك قبله نکزدر یعنی کعبه در *

(بسم الله الرحمن الرحيم)

يقول الله عز وجل عجبت لمن ايقن بالموت كيف يفرح وعجبت لمن ايقن بالحساب كيف يجمع المال وعجبت لمن ايقن بالقبر كيف يضحك وعجبت لمن ايقن بالآخرة كيف يستريح وعجبت لمن ايقن بالدنيا وزوالها كيف يطمئن اليها وعجبت لمن ايقن هو عالم باللسان وجاهل بالقلب وعجبت لمن هو طاهر بالماء وهو غير طاهر بالقلب وعجبت لمن يشتغل بعيوب الناس ويغفل عن عيب نفسه وعجبت لمن يعلم ان الله مطاع عليه كيف يعصيه وعجبت لمن يعلم انه يموت وحده ويدخل القبر وحده ويحاسب وحده كيف يستأنس بالناس لا اله الا انا حقا حقا محمد عبدى ورسولى صدق الله تعالى *

الموعظة الثانية

يقول الله تبارك وتعالى شهدت نفسى لنفسى ان لا اله الا انا وحدى لا شريك لى وان محمدا عبدى ورسولى فمن لم يرض بقضائى ولم يصبر على بلائى ولم يشكر على نعمائى ولم يقنع بعطائى فليعبد ربا سواى - ومن اصبح حزينا على الدنيا فكانما اصبح ساخطا على ومن اشتكى مصيبة فقد شكانى ومن دخل على غنى فتواضع له لاجل غناه ذهب ثلثا دينه ومن لطم على وجه للميت فكانما احذرنى يقاتلنى به ومن كسر عودا على قبر فكانما هدم باب كعبتى بيده ومن لم يبال من اى باب يأكله ما ابالى من اى باب ادخله جهنم ومن لم يكن زيادة فى دينه فهو فى النقصان ومن كان فى النقصان فالموت خير له ومن عمل بما علم ورثه الله تعالى علم ما لم يعلم ومن اطال امله لم يخلص عمله *

الموعظة الثالثة

يقول الله عز وجل يا ابن آدم اقنع تستغن واترك الحساب تستريح واجتنب الحرام يخلص دينك ومن ترك الغيبة ظهرت محبتى ومن اعتزل الناس سلم منهم ومن قل كلامه كمل عقله ومن رضى بالقليل فقد وثق بالله يا ابن آدم انت لا تعمل بما تعلم فكيف تطلب علم ما لم تعلم يا ابن آدم تعمل فى الدنيا كانك لا تموت غدا وتجمع كانك مخلدا ابدا *

الموعظة الرابعة

يقول الله عز وجل يا ابن آدم من اصبح خزينا على الدنيا لم ير من الله الابعدا وفى الدنيا الاكربا وفى الآخرة الاجهدا والزمه الله قلبا هما لا ينقطع عنه ابدا وشغلا لا يفرغ منه وفقرا لا ينال غنى يا ابن آدم كل يوم ينقص من عمرك وانت لا تدرى وآتيك كل يوم رزقك وانت لا تحمد على فلا بالقليل تقنع ولا بالكثير تشبع يا ابن آدم ما من يوم الا يأتيك رزقك من عندى وما من ليلة الا يأتين الملائكة من عندك بعمل قبيح تأكل رزقى وتعصينى وانت تدعوننى فاستجب لك خيرى اليك فنعم المولى ونعم النصير انا اليك وبئس العبد انت لى تسألنى فاعطيك واستر عليك سوءة بعد سوءة وفضيحة بعد فضيحة وانا استحى منك وانت لا تستحى منى تسألنى وتذكر غيرى وتخاف من الناس وتأمن منى وتخاف مقتهم وتأمن من غضبى *

الموعظة الخامسة

يقول الله عز وجل يا ابن آدم لا تكن ممن يقصر فى التوبة ويطول الامل ويرجوا الآخرة بلا عمل تقول قول العابدين وتعمل عمل المنافقين ان اعطى لم تقنع وان امنع لم تصبر تأمر بالخير ولم تفعل وتنهى عن الشر ولم تنته عنه وتحب الصالحين ولست منهم وتبغض المنافقين وانت منهم تقول ما لا تفعل وتفعل ما لا تؤمر يا ابن آدم ما من يوم جديد الا والارض تخاطبك فى قولها تقول لك يا ابن آدم تمشى على ظهرى ومصيرتك الى بطنى وتضحك على ظهرى ثم تحزن فى بطنى وتأكل الشهوات فى ظهرى يا ابن آدم انا بيت الوحدة وانا بيت الظلمة وانا بيت الوحشة وانا بيت المسئلة وانا بيت الحيوة والعقارب فاعمرنى ولا تخربنى *

الموعظة السادسة

يقول الله عز وجل يا ابن آدم ما خلقتكم لاستكثر بكم من قلة ولا استأنس بكم من وحشة ولا لاستعين بكم عن امر عجزت عنه ولا لجلب منفعة ولا لدفع

مضرة بل خلقتكم لتعبدونى طويلا وتشكرونى جزيلا وتسبحونى بكرة واصيلا
يا ابن آدم لو ان اوّلكم وآخركم وحيكم ومينكم وصغيركم وكبيركم وحركم
وعبدكم اجتمعوا على معصيتى مانقص ذلك من ملكى مثقال ذرة ولو ان اوّلكم
وآخركم وحيكم ومينكم وصغيركم وكبيركم وحركم وعبدكم اجتمعوا فى طاعتى ما
زاد ذلك فى ملكى مثقال ذرة ومن جاهد فانما يجاهد لنفسه ومن كفر واعرض
فان الله غنى عن العالمين *

الموعظة السابعة

يقول الله عز وجل يا عبيد الدينار ويا عبيد الدراهم انى خلقتهما لكم
لتأكلوا بهما رزقى وتلبسوا بهما ثيابى وتسبحونى وتقدسونى ثم تأخذون كتابى
وتجعلونه ورائكم وتأخذون الدينار والدرهم وتجعلونهما فوق رأسكم ورفعتم
بيوتكم وخفضتم بيوتى وزخرفتم بيوتكم وخربتم بيوتى وانستم بيوتكم واوحشتم
بيوتى فلا انتم اخيار ولا انتم ابرار انتم عبد الدنيا وجماع اموالها مثلكم كمثل
القبور المجصصة يرى ظاهرها مليحا وباطنها قبيح وهكذا تصلحون وتحبون الناس
وتحبون اليهم بالسنتكم الحلوة وافعالكم الجميلة ومتباعدون بقلوبكم القاسية واحوالكم
الخبيثة يا ابن آدم خلص عملك فلا تسألنى فانى اعطى اكثر مما يطلب السائلون *

الموعظة الثامنة

يقول الله عز وجل يا ابن آدم لم اخلقكم عبثا ولا اوجدتكم سدى وما انا بغافل وانا
لكم ولن تنالوا ماعندى الا بالصبر على ما تكرهون فى طلب رضائى والصبر على
طاعتى ايسر لكم من الصبر على معصيتى وترك الدنيا ايسر لكم من الاغترار وحر
الدنيا ايسر لكم من حر النار وعذاب الدنيا ايسر لكم من عذاب الآخرة يا ابن آدم
كلكم ضال الا من هديته وكلكم هالك الا من نجيته وكلكم مسىء الا من عصمته
فتوبوا الى ارحمكم ولا تهتكوا استاركم عند من لا يخفى عليه اسراركم *

الموعظة التاسعة

يقول الله عز وجل يا ابن آدم لاتلعنوا المخلوقين فترد اللعنة عليكم يا ابن

آدم استقامت السموات بلاعمد باسم واحد من الاسماء ولا يستقيم قلوبكم بالف موعظة من كتابى يا ابن آدم كما لا يلين الحجر فى الماء كذلك لاتأثر الموعظة فى القلوب القاسية يا ابن آدم كيف تشهدون وانكم عباد الله ثم تعصونه وكيف تزعمون وان الموت حق وانتم لها كارهون وتقولون بافواهكم ما ليس فى قلوبكم وتحسبونه هينا وهو عند الله عظيم *

الموعظة العاشرة

يقول الله عز وجل يا اهل الكتاب قد جاءكم برهان من ربكم وشفاء لما فى الصدور فانكم ام تحسنوا الامن احسن اليكم ولا تصلوا الامن اوصلكم ولاتكلمون الامن كلمكم ولاتطعمون الا من اطعمكم ولاتكرمون الا من اكرمكم فليس لاحد فضل انما المؤمنون الذين آمنوا بالله ورسوله الذين يحسنون من اساء اليهم ويصلون من قطعهم ويطعمون من حرموهم ويأتمنون من خانوهم ويكلمون من هجرهم ويكرمون من اهانوهم وانى عليكم خبير صدق الله *

الموعظة الحادية عشر

يقول الله عز وجل يا ابن آدم الدنيا دار من لا دار له ومال من لا مال له ويجمعها من لا عقل له وبها يفرح من لا فهم له وفيها يمرح من لايقين له وعليها يحرص من لا توكل له ويطلب شهواتها من لا معرفة له فمن اراد نعمة زائلة وحيوة منقطعة فقد ظلم وعصى ربه ونسى الآخرة وغرته دنياه يا ابن آدم راعرنى وتأجرونى وعاملونى واسلفونى فربحكم عندى ما لاعين رأت ولا اذن سمعت ولاخطر على قلب بشر ولاينفد جراءكم ولاينقص ماعندى وانا الوهاب الكريم *

الموعظة الثانية عشر

يقول الله عز وجل يا ابن آدم اذكروا نعمتى التى انعمت عليكم واوفوا بعهدى اوفى بعهدكم واياى فارهبونى - وكما لاتهدى الابدليل كذلك لاطريق الى الجنة الا بالعلم وكما لا يجمعون المال الابالنصب كذلك لايدخل الجنة الابالصبر على العبادة تقربوا الى بالنوافل واطلبوا رضائى برضاء المساكين عنكم ورغبوا

فى رحمتى بمجالس العلماء فان رحمتى لا تفارق عنهم طرفة عين اسمع الكلام والحق بمجالس العلماء اقول انه من تكبر على مسكين حشرته يوم القيمة صورة الذر ومن تواضع العالم رفعته فى الدنيا والآخرة ومن هتك ستر المسلم هتكته ستره سبعين مرة ومن اهان فقيرا فقد بارزنى بالمحاربة ومن يؤمن بى صافحته الملائكة فى الدنيا والآخرة صدق الله تعالى *

الموعظة الرابعة عشر

يقول الله عز وجل يا ابن آدم كم من سراج اطفاءه الريح وكم من عابد افسده العجب وكم من غنى افسده الغنى وكم من فقير افسده الفقر وكم من صحيح افسده العافية وكم من عالم افسده علمه فلولا مشايخ ركع وشباب خشع واطفال رضع وبهايم رتع لجعلت السماء من فوقكم حديدا والارض صفصفا والتراب رمادا وما انزلت عليكم من السماء قطرة وما انبتت لكم فى الارض حبة ولصبت عليكم صب العذاب صبا يا ابن آدم اطيعونى بقدر حاجتكم الى واعصونى بقدر صبركم على النار ولا تنظروا الى آجالكم المستأخرة وارزاقكم المحاضرة وذنوبكم المستأثرة فكل شىء هالك الا وجهه له الحكم واليه ترجعون

الموعظة الخامسة عشر

يقول الله عز وجل يا ابن آدم اصبر وتواضع ارفعك واشكرنى ازدك واذكرنى اذكرك واستغفرلى اغفرلك وادعونى استجب لك وتب الى انب عليك واسألنى اعطيك وتصدق ابارك لك فى رزقك وصل رحمك ازد اجلك واطلب منى العافية بطول الصحة والسلامة فى الوحدة والاخلاص فى الورع والرغبة فى التوبة والغناء فى القناعة يا ابن آدم كيف تطمع فى حب الله مع حب المال وكيف تطمع فى جلاء القلب مع كثرة النوم وكيف تطمع فى خوف الله مع خوف الفقر وكيف تطمع فى الورع مع الحرص على الدنيا وكيف تطمع فى الرضاء مع البخل وكيف تطمع فى حلمك مع حب الدنيا وحب المدح وكيف تطمع السعادة مع قلة العلم *

الموعظة السادسة عشر

يقول الله عز وجل يا ابن آدم لا عيش كالتدبير ولا ورع كالكف عن الاذى ولا

حب ارفع من الرب تعالى ولا شفيع كالتوبة ولا عبادة كالعلم ولا صلوة كالخشية ولا ظفر كالصبر ولا سعادة كالتوفيق ولا زين من العقل ولا انس يا ابن آدم تفرغ لعبادة املأ قلبك غنى وابارك فى رزقك واحل جسمك راحة ولا تغفل عن ذكرى وان تغفل عن ذكرى املأ قلبك فقرا وبدنك تعبا ونصبا وصدرك حما فلو ابصرت ما بقى من عمرك لذهب فيما بقى من املك يا ابن آدم بعافيتى قويت على طاعتى وبتوفيقى اديت فريضتى وبرزقى تقويت على معصيتى وتمشى ما شاء لنفسك قمت وقعدت وضجعت فى كنفى امسيت واصبحت وفى فضلى عشت ونعمتى تقبلت وبعافيتى تجملت تنسانى وتذكر غيرى فلم تؤد شكرى *

الموعظة السابعة عشر

يقول الله عز وجل يا ابن آدم تكشف اسرارك فاذا اذنبت ذنبا فلا تنظر الى صغره ولكن انظر الى من عصيت واذا رزقت رزقا قليلا فلا تنظر الى قلته ولكن انظر الى من رزقك تحقر الذنب الصغير فانك لا تدرى باى ذنب عصيته ولا تأمن مكرى فان مكرى خفى عليك من بيت النمل على الصفا فى الليلة المظلمة يا ابن آدم هل عصيتنى فذكرت غضبى فانتهيت فهل اديت فريضتى كما امرتك وهل احسنت المساكين من مالك وهل احسنت لمن اساء اليك وهل عفوت عمن ظلمك وهل تكلمت من هجرك وهل وصلت من قطعك وهل انصفت من حانك وهل ادبت ولدك وهل ارضيت جيرانك وهل سئلت عن امر دينك ودنياك فانى لا انظر الى صوركم ولا الى محاسنكم ولكن انظر الى قلوبكم وارضى بهذه الخصال منكم *

الموعظة الثامنة عشر

يقول الله عز وجل يا ابن آدم انظر لنفسك والى جميع خلقى فان وجدت احدا اعز عليك من نفسك فاصرف كرامتك اليه واكرم نفسك بالتوبة والعمل الصالح وان كانت نفسك عليك عزيزا واذكروا نعمت الله عليكم وميثاقكم الذى واثقكم به اذا قلتم سمعنا واطعنا واتقوا الله قبل يوم القيمة يوم التغابن يوم الحاقة يوم كان مقداره خمسين الف سنة يوم لا ينطقون ولا يؤذن لهم

فيعتذرون